

Forebyggende arbeid mot rotter og mus utvendig

Skadedyrdagene 2023

Noen tanker om strategi ...

1. Start med å analysere objektet og historikk når det gjelder problemer med rotter og mus. Om det ikke er mulig eller svært utfordrende å sikre bygget mot inntrekk, så vil dette påvirke hvordan vi kommuniserer med kunde.
2. Hvilke tiltak skal du som skadedyrtekniker gjennomføre, og hvilke tiltak må kunde selv gjennomføre?
3. Rotter er stadig på vandring utvendig for å finne mat og skjulesteder. Denne vandringen kan vi ikke påvirke. Vi må derfor fokusere på sikringstiltak for å hindre at de tar seg inni bygningen (når de kommer ...).

Om bekjempelse

- ✓ Rotter innvendig - må bekjempes. Inntreksveiene må finnes og sikres.
- ✓ Mus innvendig – må bekjempes. Inntreksveiene må finnes og sikres.
- ✓ Rotter utvendig – bør bekjempes. Kontroller og sikre huset.
- ✓ Mus utvendig – bekjempes ikke. Kontroller og sikre huset.

Noen tanker om kommunikasjon

En særdeles viktig faktor for et vellykket skadedyroppdrag (eller forebyggende skadedyrprogram) er kommunikasjon med kunde:

1. Hvilke forventninger har kunde til det arbeidet som skal utføres av skadedyrteknikeren (skadedyrprogrammet), og samsvarer disse forventningene med hva du faktisk kan innfri?
2. Er du tydelige på hva kunde selv må utføre for å sikre seg i størst mulig grad?

Dette er viktige elementer som må avklares med ansvarlig hos kunde *før* vi etablerer en skadedyravtale eller går i gang med en bekjempelse.

Skadedyrkontroll: Utvendig

Inspeksjon

Analyse

Tiltak

Overvåking

Utvendig: Inspeksjon

Det er spesielt 3 elementer det er viktig å ha fokus på når vi utfører en inspeksjon utvendig:

- ✓ **Finnes det skjulesteder for rotter i nær tilknytning til bygning?**
- ✓ **Finnes det matavfall på bakken eller i åpne avfallsbeholdere som kan tiltrekke rotter?**
- ✓ **Finnes det åpninger i bygninger som kan medføre risiko for inntrekk av rotter og mus?**

Utvendig: Finnes det skjulesteder for rotter i nær tilknytning til bygning?

- ✓ Bør uteområder utformes på en annen måte?
- ✓ Det er ønskelig med «frisone» rundt bygning. Det er derfor viktig å se til at det ikke lagres noe eller plasseres noe inntil yttervegger. På den måten hindres det at gnagere finner skjulesteder tett innpå bygning (kort vei inn).
- ✓ Finnes det plattinger eller andre elementer hvor rotter kan skjule seg?

Utvendig: Finnes det matavfall på bakken som kan tiltrekke rotter?

Dersom det er et problem med rotter utvendig, så er det naturlig å starte med å vurdere følgende:

Hvorfor er det rotter her?

Et økende problem med rotter utvendig bestemmes i hovedsak av en viktig faktor: **Mattilgang!**

Med andre ord: En viktig del av selve bekjempelsen utvendig vil derfor være å fjerne mattilgangen!

Utvendig: Finnes det åpninger i bygninger som kan medføre risiko for inntrekk av både rotter og mus?

Alle åpninger større enn 6 millimeter må sikres for å hindre inntrekk. Vi sikrer mot både rotter og mus samtidig.

Åpninger under dører og porter: Holder det å montere ny tettelist nederst på dør/port, eller må underlaget også rettes for å tette åpning?

Det er nyttig å ha oversikt på hvor kloakkrør og kummer befinner seg. Ofte skyldes problemer med rotter at det er brudd på rørene slik at rotter tar seg ut.

Bekjempelse og forebyggende tiltak mot rotter utvendig

Oslo 2023

Bakgrunn

- ✓ Anticimex ble sommeren 2023 kontaktet av Oslo Kommune vedrørende problemer med rotter i en offentlig park.
- ✓ Kommunen ønsker hjelp til å bekjempe rottene.
- ✓ Brukere av parken klager på synlig aktivitet av rotter på dagtid.

Førstegangs befaring på stedet

Anticimex reiser ut for å se nærmere på problemene:

- ✓ Hvorfor er det rotter der?
- ✓ Har de etablert seg i parken?
- ✓ Hvor finner de mat?
- ✓ Hvor skjuler de seg?
- ✓ Hvilke faktorer vil påvirke en bekjempelse/resultat?
- ✓ Hva kan Anticimex bidra med og hva må kommunen/bydelsadministrasjonen selv ansvare for?

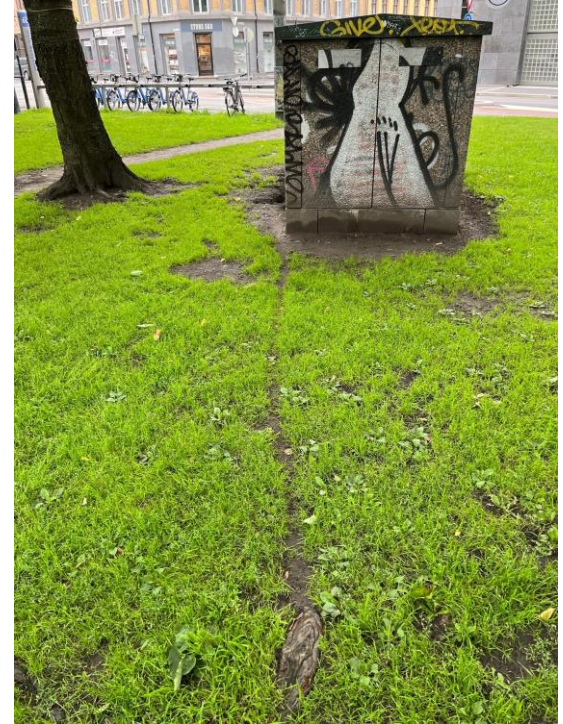
Befaring

«Rotte- sti»

Skjulested under treet

«Rotte- sti». Tilhold under trafo.

Befaring: Skjulesteder

Skjulested bak og under blomsterkasse

Bunnen kabelskap

Befaring: Skjulesteder

Under heller

Bunnen av lyktestolpe

Befaring: Skjulesteder

Under avfallsbeholder

Under sittebenker i parken

Tiltak og gjennomføring

- ✓ Alle områder hvor det utplasseres utstyr for bekjempelse (giftfri bekjempelse med elektroniske flerfangstfeller) ble gjerdet inn slik at bekjempelse kunne skje mest mulig «uforstyrret».
- ✓ Det benyttes pølsebiter for å tiltrekke rotter til fellene.
- ✓ Det er satt opp skilt i parken som fraråder mating av fugl (dette blir ignorert, men allikevel...), samt at bydelen informerer om at tiltak mot rotter pågår.

Tiltak og gjennomføring

Tett samarbeid med bydelsadministrasjonen om endringer når det gjelder utforming av parken. **Strategien er å forsøke å redusere antall skjulesteder for rotter.** Parken vil være ferdig renoverert innen utgangen av 2024:

- ✓ Det skal utplasseres nye sittebenker på ben (åpent under).
- ✓ Sjøppelbeholdere skal byttes ut (svinglokk, slik at fugl og rotter ikke kommer til).
- ✓ Blomsterkasser skal løftes opp fra bakken på ben (slik at det er åpent under).
- ✓ Grunnen skal planeres/skjermes med galvanisert netting flere steder, samt at det skal etterfylles med ny grus.

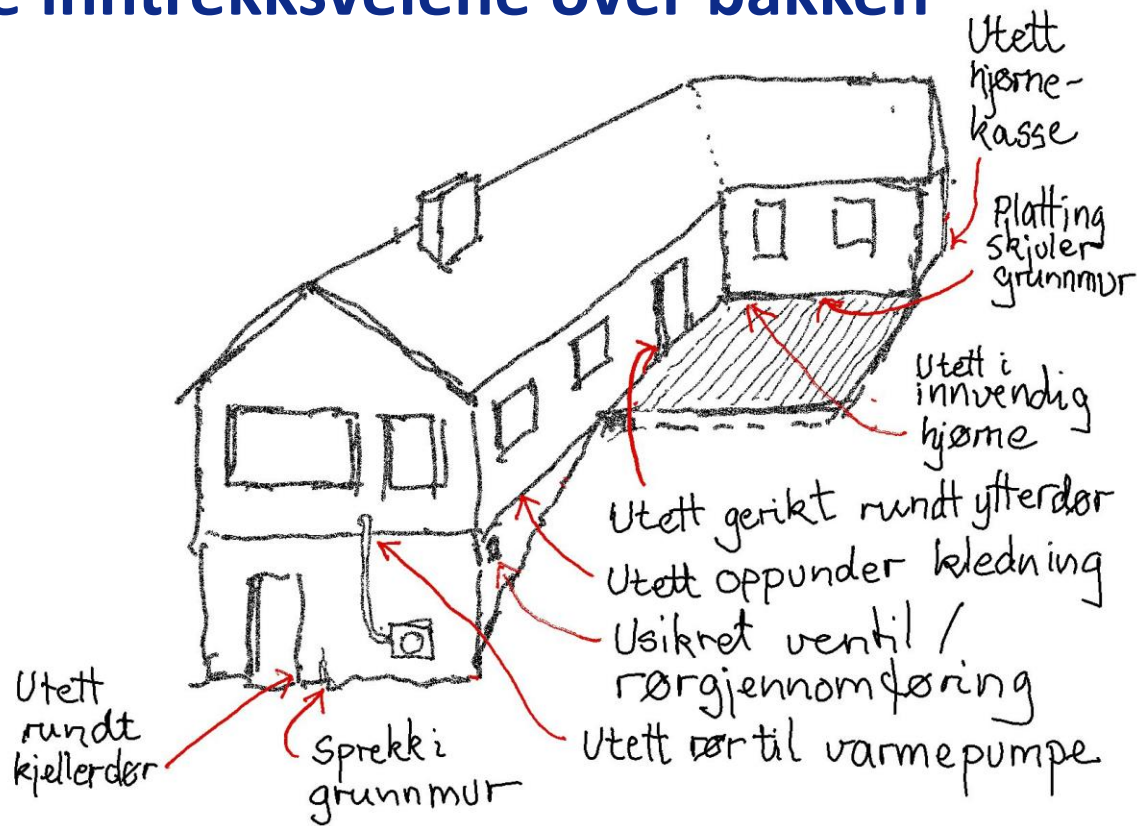
Sikring mot inntrekk av gnagere

Prinsipper for sikring

- ✓ Sikring av bygninger gjøres for å hindre gnagere å komme seg inn i bygget.
- ✓ For å sikre bygget må vi finne inntreksveiene til gnagerne. Ofte må vi sikre inntreksveiene for å stoppe pågående angrep av gnagere.
- ✓ Sikringen skal skje langs yttersiden av bygget, på utsiden av grunnmur, yttervegg og i kjellergulv.
- ✓ Dersom det ikke er mulig å sikre utvendig i kjeller/krypkjeller, må sikring skje fra innsiden mellom kjeller og resten av bygget.

De vanligste inntreksveiene over bakken

Tegn til gnageraktivitet utvendig

Dersom gnagerne kommer inn over bakkenivå er det ofte mulig å se tegn til aktivitet rundt huset:

- ✓ Finnes lort, hull, gnag på nedfallsfrukt utvendig?
- ✓ Dersom det blir matet fugler, så sjekk under fôringsplassen?
- ✓ Er det gnageraktivitet i garasje, uthus eller i nabolaget?
- ✓ Ligger huset i nærheten av bekkedrag, havner, avfallsplasser, serveringssteder?

Hva med nedfallsfrukt og fuglemating? Å fjerne dette hindrer ikke gnagere fra å ta seg inn i bygninger. Det er det sikringen som gjør!

Åpent fundament

Er huset bygget på påler, mangler gjerne grunnmur på hele eller deler av bygget. Bygningen har da åpent fundament. Slike bygg må sikres på undersiden av bjelkelag. Utfordringen kan ofte være at det er vanskelig å komme til.

Sikring av kledning

Luftespalter i teglvegg

Teglvegger bygges ofte med luftespalter utvendig. Her kommer mus ofte inn. Spaltene kan sikres med spaltefjærer eller flexi-gitter.

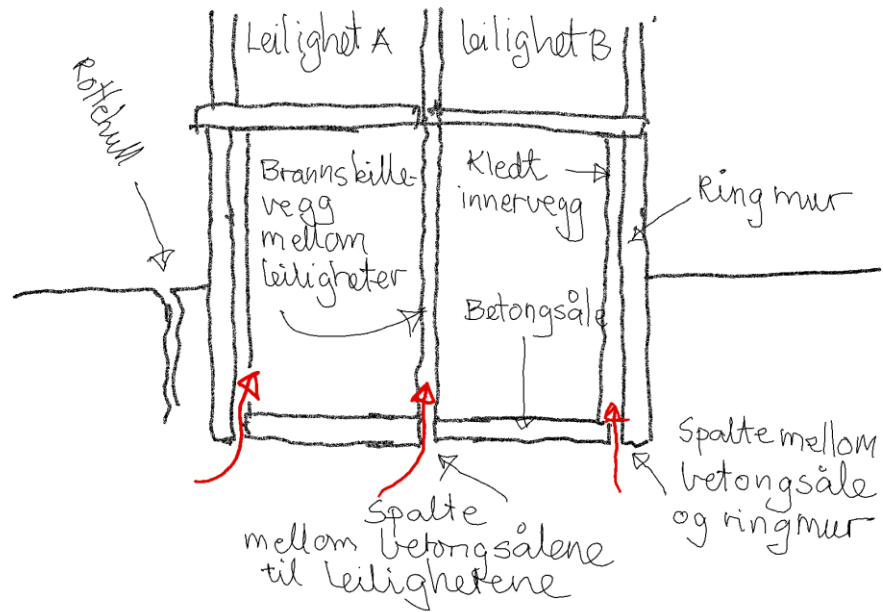
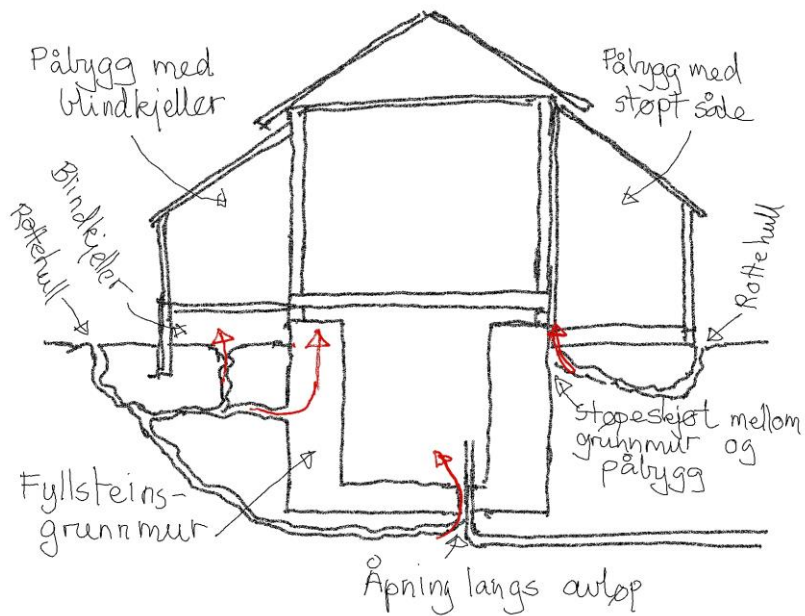
Åpninger i vegg og grunnmur

Inntreksveier under bakken

Eldre hus med fyllsteinsmur, blindkjeller og støpt såle

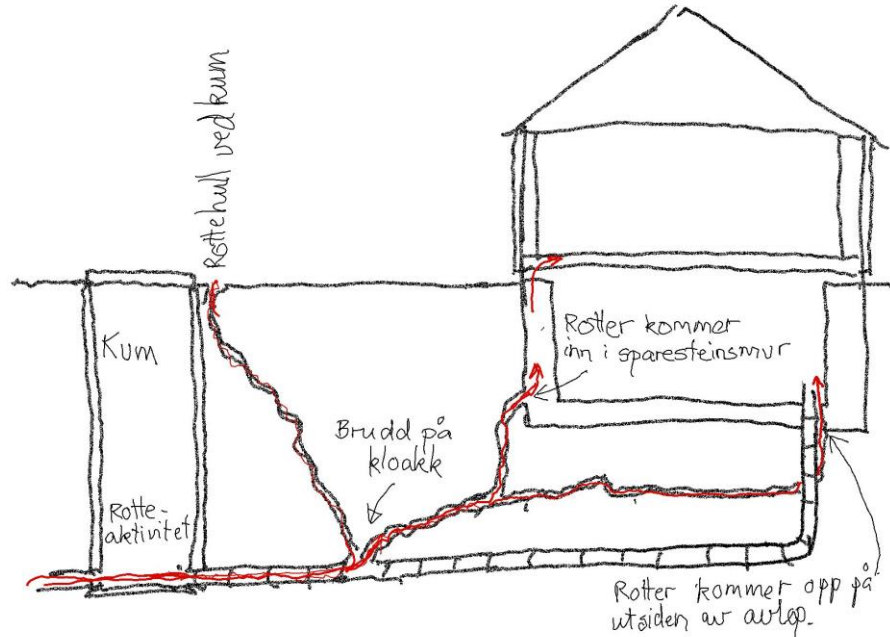
Nyere rekkehus med ringmur og støpte søler

Inntreksveiene kan være under bakken, mens rottene spiser i kloakken

Disse sakene likner de hvor rottene kommer inn i huset via kloakken.

Ofte er det ingen tegn til aktivitet ute.

Rottehull langs grunnmur

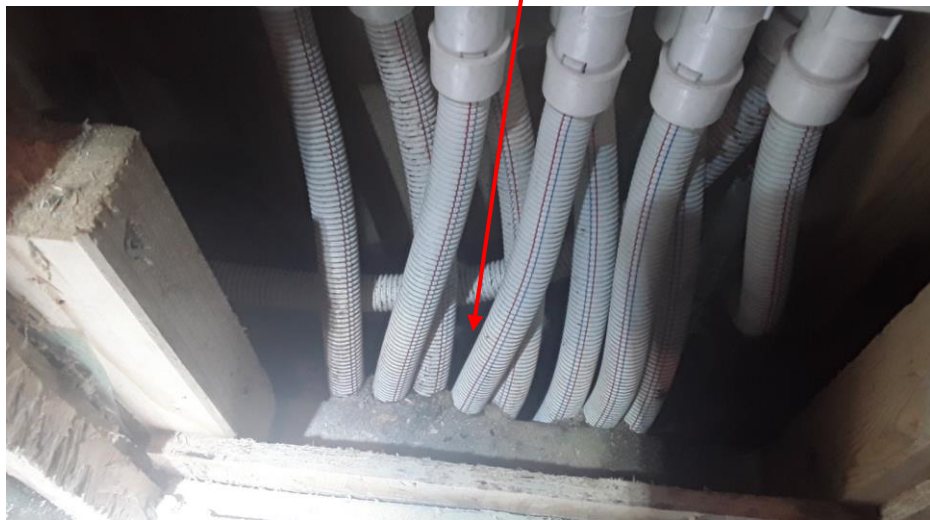
Ikke støpt gulv i krypkjeller/kjeller

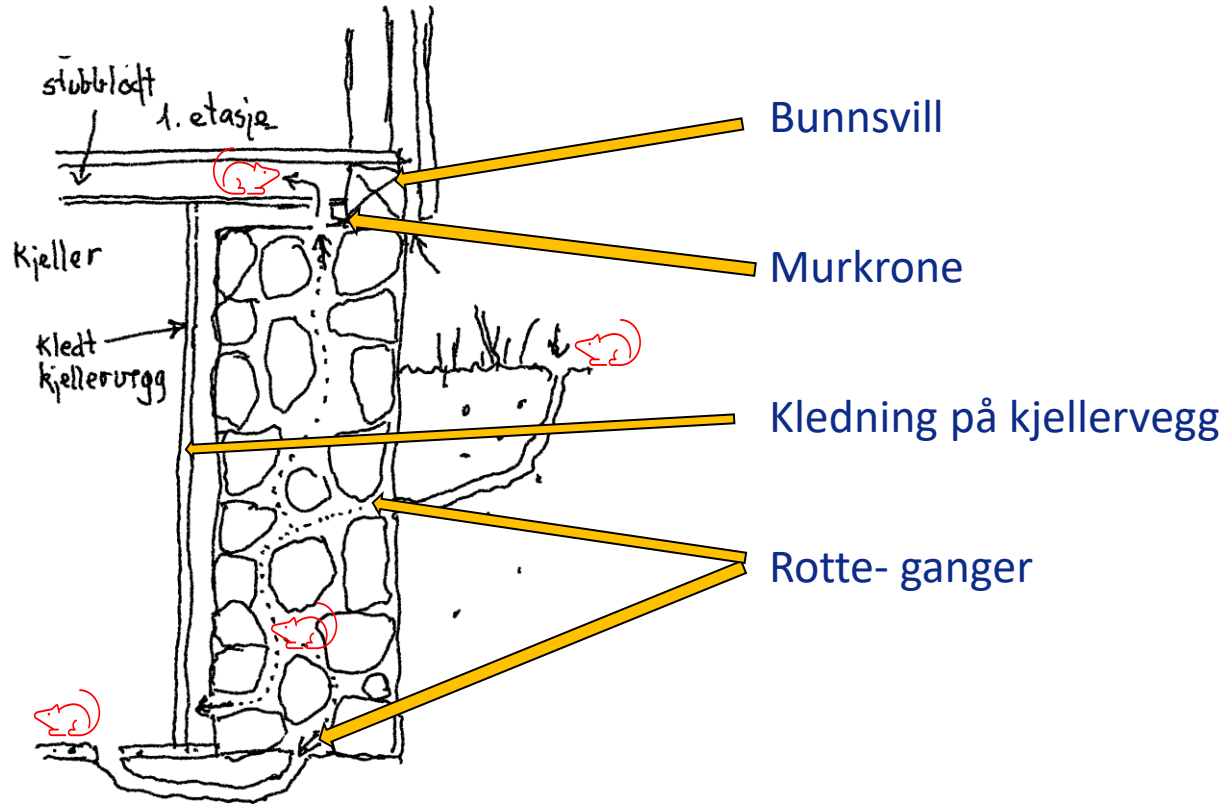
Åpninger ved rørgjennomføringer

Ikke støpt rundt soilrør

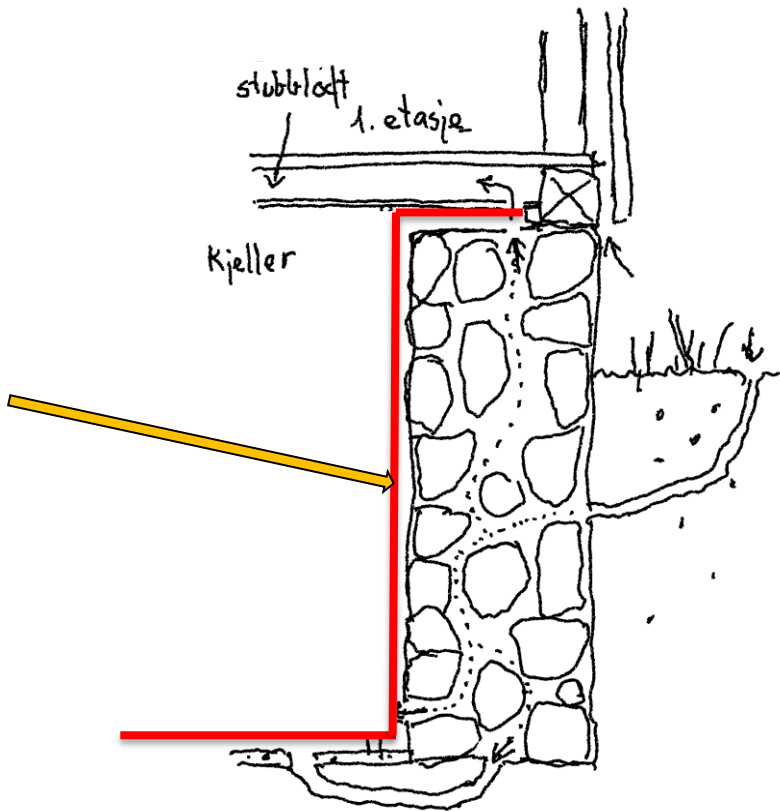
Ikke støpt bak vannledninger

Pusset/fuget kledt steinmur/fyllsteinsmur

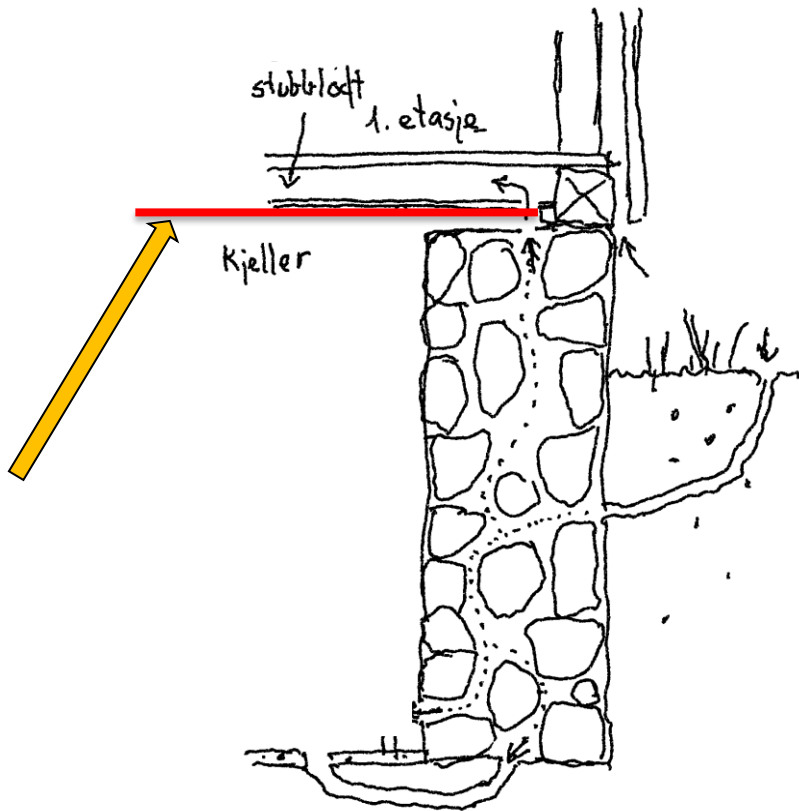
Netting som dekker grunnmur og går helt ut til bunnsvill.

Nettingen kan også legges over murkrone helt ut til bunnsvill, og ned langs grunnmur.

Dersom det ikke er støpt gulv, må netting også legges over gulvet.

Netting som dekker bjelkelag og går helt ut til bunnsvill.

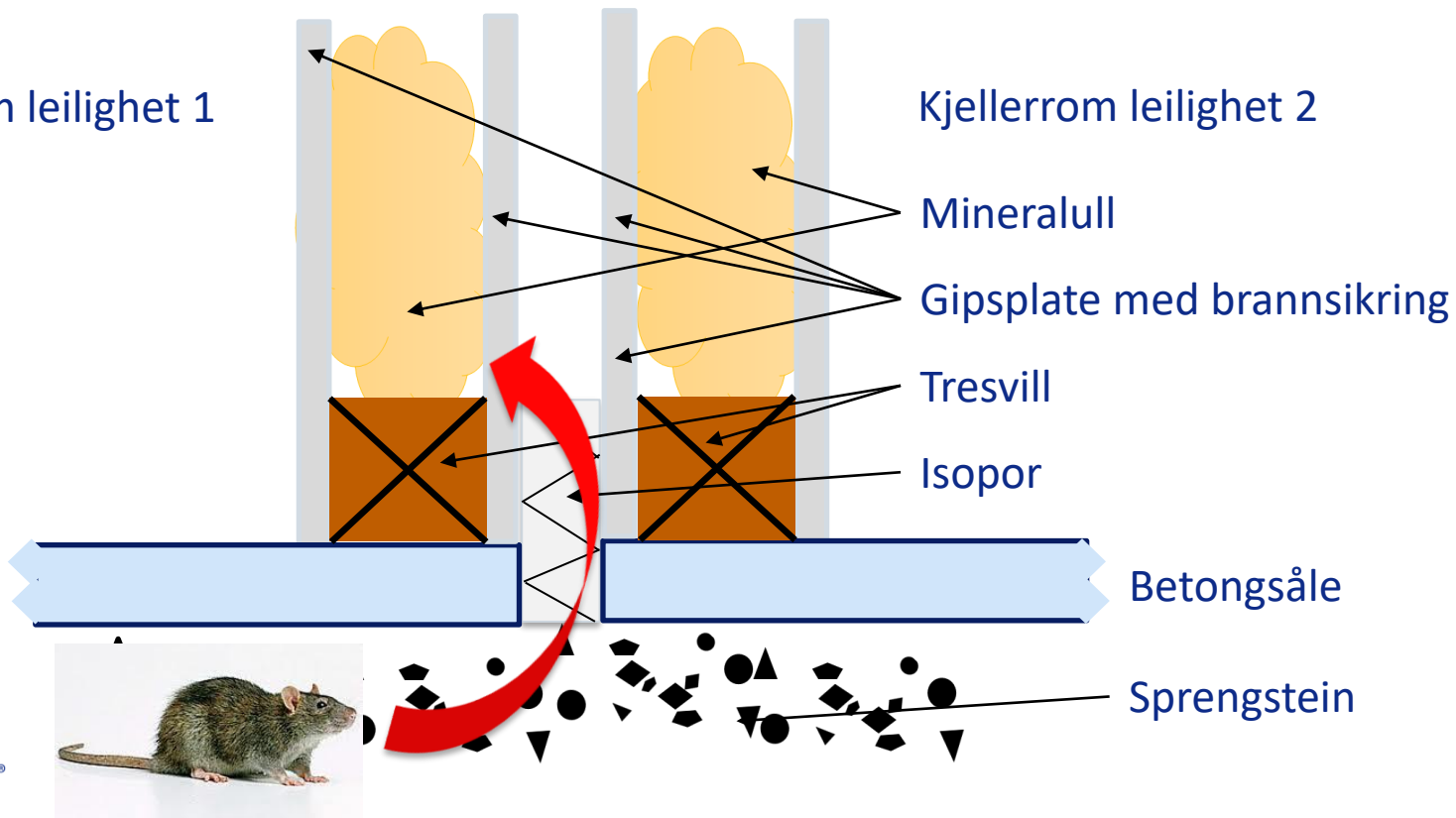
Når kledningen er fjernet legges netting helt ut til bunnsvill på grunnmur.

I dette tilfellet vil rotter kunne oppholde seg i kjeller, men de kommer ikke opp i huset.

Betongskjøt mellom rekkehusleiligheter

Kjellerrom leilighet 1

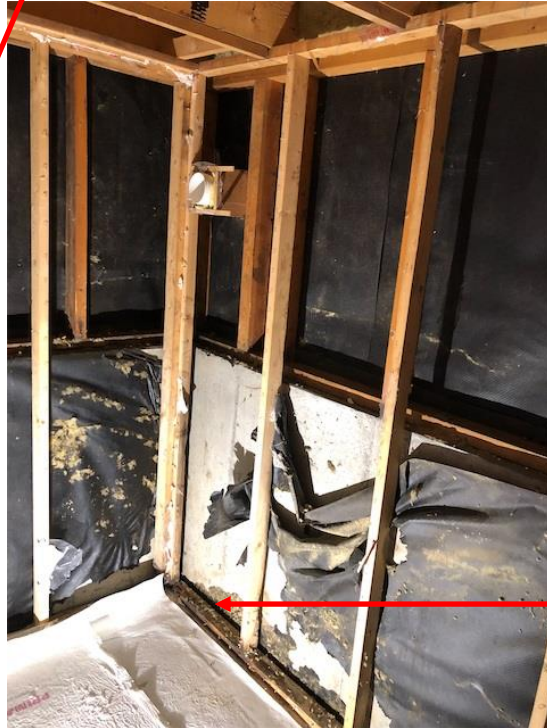
Kjellerrom leilighet 2

Spalte mellom ringmur og såle

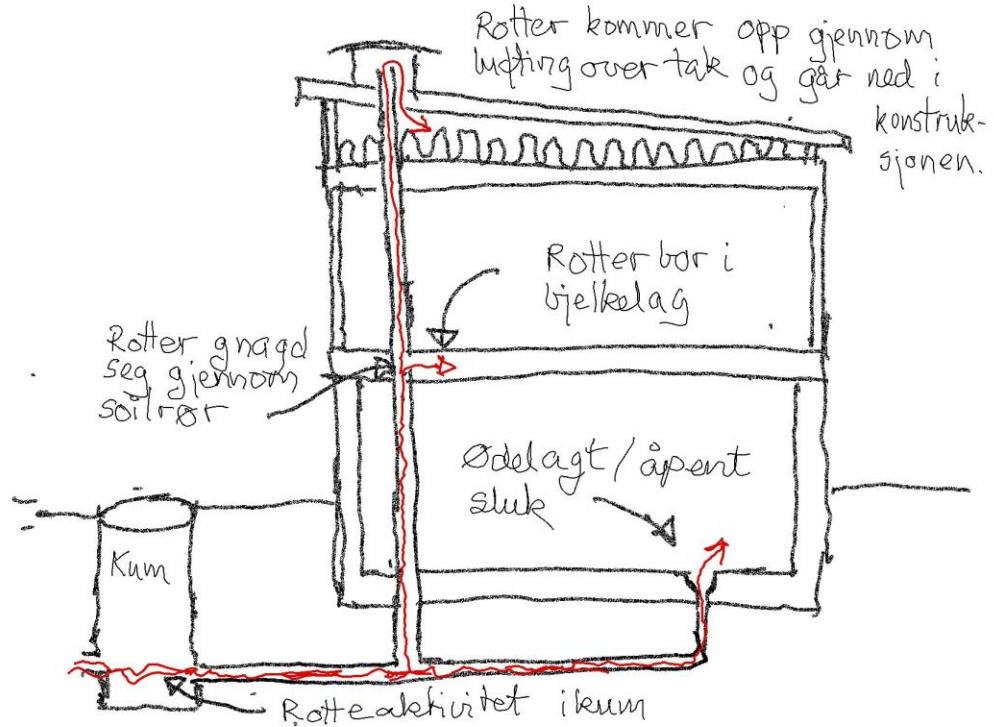
Her har rottene lagd ganger i isoleringen i veggen

Her er rottehullet i spalte mellom grunnmur og såle, den leder gjennom isoporen og ned til bakken under bygget

Rottehullet ligger i spalten inne i veggen, mellom betongsåle og kledt grunnmur.

Inntreksveier gjennom kloakk

Tegn på at rotter kommer inn gjennom kloakken

Det er bare rotter som lever i kloakk, aldri mus. Typisk bare høres rottene i vegg/gulv, uten at de kommer ikke fram i rommene. Det blir ikke gnaget på mat, og det blir ikke observert lort eller rotter. Rottene bor gjerne i gulv/vegg, og spiser ute i kloakken.

- ✓ Sjekk om det er rotteaktivitet i tilhørende kum. Sjekk for lort og fettmerker i kummen. Sett inn fangstfelle eller kamera i kum.
- ✓ Sjekk rotteaktivitet / rottehull rundt kum.
- ✓ Sjekk kjente avløp/sluk i huset. Husk badstu, kjeller, vaskerom
- ✓ Ut fra hvor lydene er, gjett hvor i avløpssystemet de har gnagd hull. Åpne konstruksjonen og sett inn inspeksjonsluke på mest aktuelt sted.

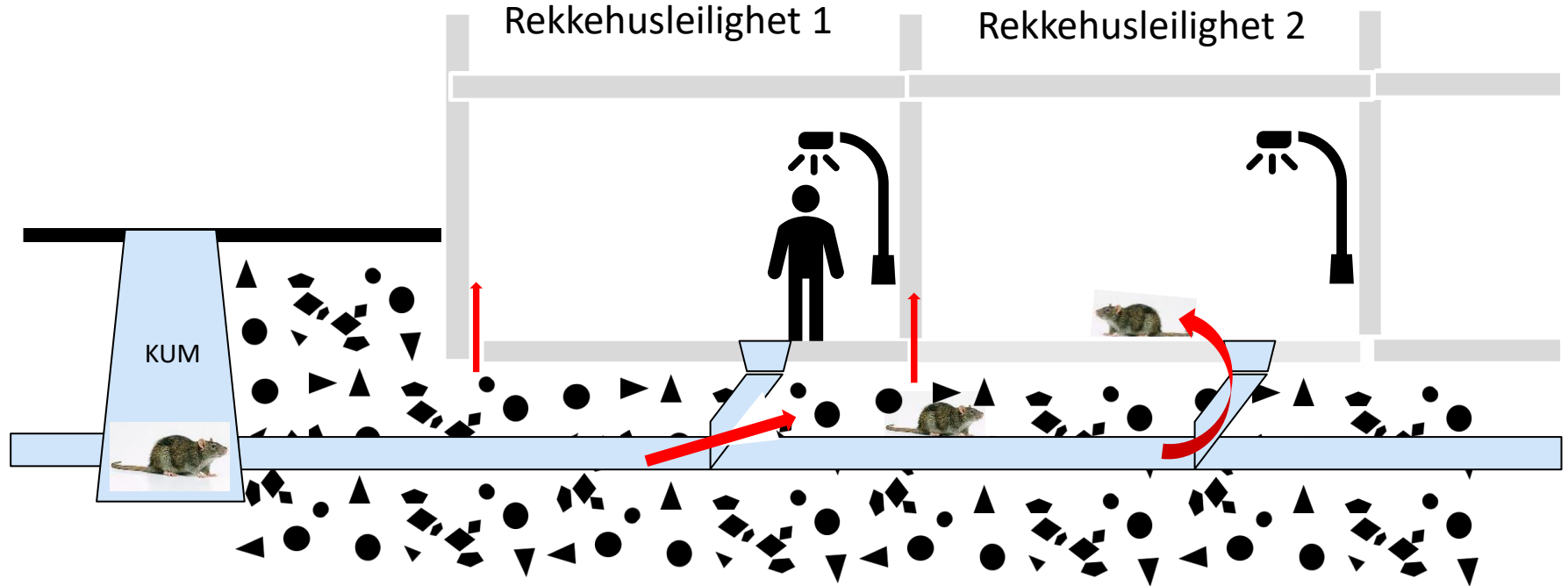
Rotteaktivitet rundt kum

rottehull

Rotter fra kloakk gnager seg gjennom soil- rør og inn under sålen på huset. Kommer opp i sluk eller vegger.

Rekkehus med rotter under betongsåle

Vi ser sluk i gulv. Det er åpent under støpen, hvor rottene løper fritt. Kraftig lukt fra grunnen. Alle sluk er i plast, en rotte bruker 10 minutter på å gnage seg gjennom.

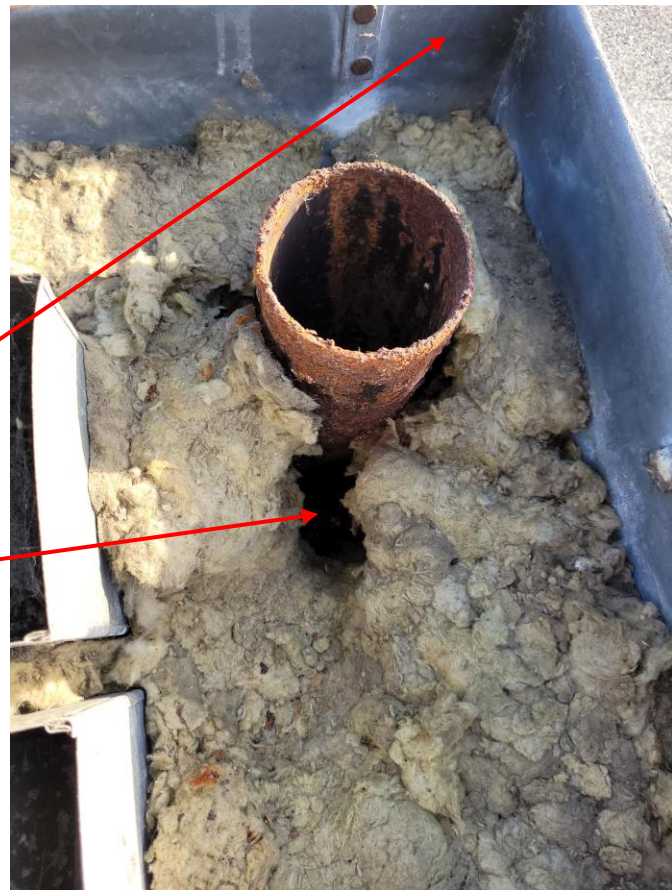
Rotter kan komme ut av lufting over tak

Rotter kan følge kloakken til de kommer til luftingen, som enten sitter på loftet eller er ført over tak. Derfra kan rottene komme inn i konstruksjonen.

Innbygd kloakklufting
på flatt tak.

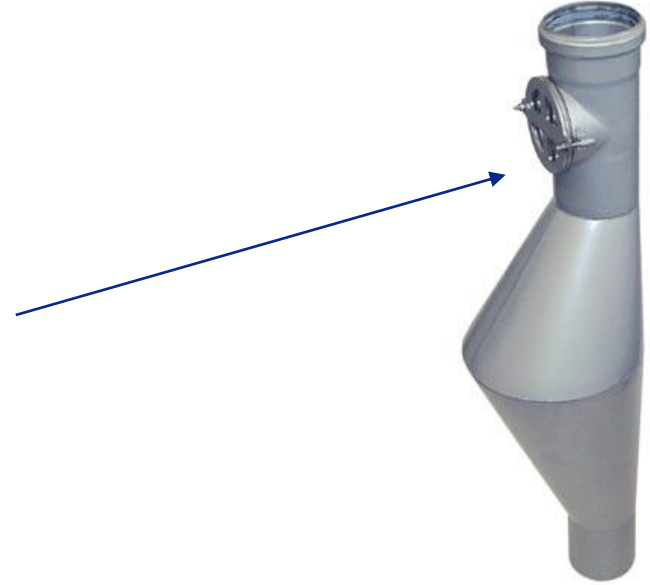
Rotteganger

Sikring av loddrette avløpsrør

Avløpsrørene som kommer opp av kjellergulvet kan sikres før de går videre til boligrom

Det kan benyttes **Rottestopp**, utposningen gjør at rottene ikke kommer opp. Krever ca. en meters monteringshøyde. Trenger ikke strøm.

Hva har gått galt?

Spørsmål?

